

Kaupunginhallitus 13.3.2023

Tampella

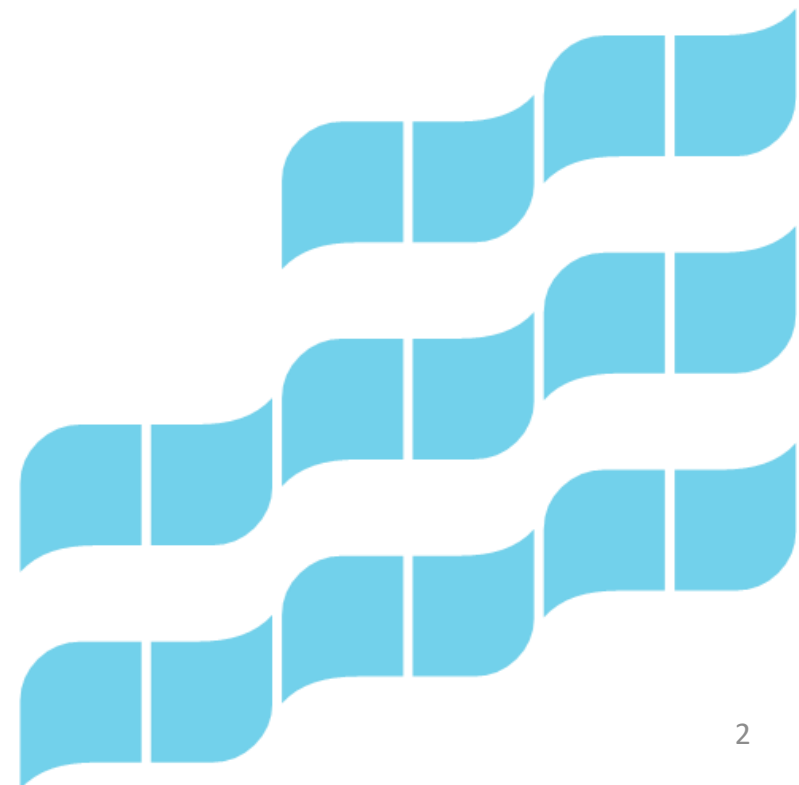
Sisäisen tarkastuksen koosteraportti

1 | 2023

Lisätiedot: Heini Ruski, tarkastuspäällikkö, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Sisälllys

	Sivu
1 Käsiteltävät sisäisen tarkastuksen raportit	3
2 Tampereen taidemuseon erityistarkastus R1-2023	4
3 Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman hankinnat R3-2023	6
4 Avustustoiminnan sisäisen valvonnan konsultointi R4-2023	8

1 Käsiteltävät sisäisen tarkastuksen raportit

Sisäinen tarkastus on laatinut neljä tarkastusta ja yhden konsultointitoimeksiannon. Osa raporteista on käsittelyhetkellä julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä asiakirjoja.

R1-2023 Tampereen taidemuseon erityistarkastus

R2-2023 *Tarkastusraportti on salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 15-kohdan mukaan*

R3-2023 Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman hankinnat ja ostaminen

R4-2023 Avustusten sisäisen valvonnan konsultointi

R5-2023 *Tarkastusraportti on salassa pidettävä julkisuuslain 24 §:n 20-kohdan mukaan*

2 Tampereen taidemuseon erityistarkastus R1-2023

Johdon yhteenveto

Tampereen kaupungin museotoimen vuonna 2008 solmitussa sopimuksessa näyttelytoiminnan konsultoinnista on puutteita, sillä sopimuksessa määritellään poikkeuksellisia palkkioita ja katetaan laajasti erilaisia matkustamiseen liittyviä kustannuksia yritykselle. Lisäksi sopimuksessa on määritelty poikkeuksellinen ja epäselvästi määritelty vahingonkorvausehto irtisanomiselle, jota ei voi pitää kaupungin etujen mukaisena. Sopimuksessa ei ole yksilöity riittävällä tarkkuudella näyttelyitä, joista palkkiot ja muut kulut maksetaan. Lisäksi yritys on laskuttanut kaupunkia viittaamalla sopimukseen, jonka osapuoli ko. yritys ei ole. Yrityksen liikevaihto mukailee kaupungin laskutusta. Sopimus- ja laskutusprosessin sisäisen valvonnan puutteet ovat aiheuttaneet perusteettomia kustannuksia kaupungille. Ko. yritys on lähettänyt kaupungille laskuja edelleen.

Taidemuseon toimittajahallinnassa on puutteita, eikä sopimuksia ole arkistoitu kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Hankinta- ja tilausoikeuksien ja luottokorttien suuri määrä edellyttää tehokasta sisäistä valvontaa, mikä ei ole kuitenkaan tarkastuksen perusteella toteutunut. Luottokorttistoissa on havaittu puutteellisia selvityksiä, minkä seurauksena on vaikea arvioida luottokorteilla tehtyjen hankintojen tarkoituksenmukaisuutta. Hankintaosaamisessa on havaittu kehittämistarpeita. Taidemuseolle suositellaan hankintojen, sopimusjohtamisen ja -valvonnan kehittämistä ja valvontakäytäntöjen uudistamista.

Taidemuseon henkilöstön työaikakirjaukset eivät ole riittäviä, eikä noudatettavat käytännöt ole kaikille riittävän selkeitä. Taidemuseolle suositellaan hallintokoulutusta ja hallinnollisten käytäntöjen selkiyttämistä.

2 Tampereen taidemuseon erityistarkastus R1-2023

Johdon yhteenveto

Sisäisen tarkastuksen arvio johdon toimenpiteiden riittävydestä

Osa epäkohdista on tullut tietoon johdon aktiivisen toiminnan vuoksi. palvelualueen ja palveluryhmän johto ovat ryhtyneet heti toimenpiteisiin valvontaheikkouksien korjaamiseksi. Taidemuseon uusi johtaja on saanut perehdytyksessään tiedon tarkastushavainnoista, ja valvontaa kehitetään yhteistyössä konsernihallinnon kanssa. Syntyneen vahingon arviointi tehdään kesäkuuhun 2023 mennessä. Sopimus- ja toimittajahallinnan ja yleisemmin hankintojen havaintoihin johto on kirjannut koulutuksellisia ja käytännön toimenpiteitä keväälle 2023. Hankintoihin liittyvien luottokorttistojen valvontaan on kirjattu toimenpiteitä, osa suosituksista vaatii vielä johdon arviointia. Työajan seurantaan toimenpiteet on laadittu myös keväällä 2023. Johdon toimenpiteet on arvioitu riittäviksi ja avoimia toimenpiteitä arvioidaan seurannassa.

Ylimmän johdon edellyttämät toimenpiteet

Kaupungin johto edellyttää, että tarkastussuosituksia noudatetaan, ja sisäiselle tarkastukselle annetaan tietoa kehittämisestä seuraavan seurantakierroksen yhteydessä.

3 Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman hankinnat R3-2023

Johdon yhteenveto

Tampereen kaupungin Älykaupunki kaupunkilaisille -ohjelman hankintojen tarkastuksessa todettiin, että ohjelman ja siihen kuuluvien lippulaivahankkeiden hankintojen määrä oli tarkastuksen ajankohtana vielä vähäistä ja keskittynyt mm. asiantuntijapalveluihin, selvitysten sekä yksittäisten tapahtumien järjestämiseen liittyviin hankintoihin. Ohjelmaan kuuluvien lippulaivahankkeiden eteneminen on eriaikaista, ja niiden tarpeiden kartoitus on alussa.

Älykaupunki-ohjelman keskeinen kumppani on kaupunkikonserniin kuuluva yhtiö, joka osallistuu ohjelman ja lippulaivojen toimintaan. Yhteistyötä kiiteltiin haastatteluissa, koska yhtiön koetaan tuntevan yrityskentän ja tuovan ajantasaisia ratkaisuja kaupungille. Tarkastuksessa havaittiin, että kumppanin kanssa solmittu sopimus ja erillistilaus eivät ole riittävän yksityiskohtaisia ja läpinäkyviä eikä toteutuneiden palveluiden valvonta, mukaan lukien laskutuksen erittelyt, ole riittävällä tasolla. Yhtiön palveluista erityisesti Tampereen kaupungin maksamien varojen käyttö mahdollisiin alihankintoihin tai muihin yhtiön palveluiden tuottamista mahdollistaviin hankintoihin on läpinäkyvästi oltava erillään Älykaupunki-ohjelmalle tehtävistä hankinnoista ja kaupungin hankintatoiminnasta. Mikäli tilauksia ei ole yksilöity riittävän yksityiskohtaisesti, sopimuksen mukaisesta toiminnasta ei voida varmistua riittävällä tasolla.

Älykaupunki-ohjelman hankintoja ja ostamista tarkasteltiin mm. toimittajista tehdyn otannan ja niihin liittyvän dokumentaation avulla. Tarkastuksen perusteella hankintojen dokumentaatiossa havaittiin kehitystarpeita hankintasopimusten arkistoinnin sekä laskujen sisällön ja asiatarpeiden suhteen. Hankintojen toimintamalliin ja rooleihin (ohjelma, lippulaivat, kumppanit, ohjausryhmä) liittyen tarkastuksessa suositeltiin hallintamallin dokumentoimista ja hankintojen pitkäjänteisempää suunnittelua sekä sen varmistamista, että hankintojen synergiat hyödynnetään lippulaivoissa. Lisäksi tarkastuksessa havaittiin tarvetta tarkentaa Tampereen kaupungin hankintoihin liittyvää ohjeistusta kehitysohjelmiin liittyvien hankintojen ja niiden erityispiirteiden osalta.

3 Älykaupunki kaupunkilaisille -kehitysohjelman hankinnat R3-2023

Johdon yhteenveto

Sisäisen tarkastuksen arvio johdon toimenpiteiden riittävydestä

Palvelualueen ja kehitysohjelman johto ovat suhtautuneet myönteisesti sisäisen tarkastuksen antamiin suosituksiin ja suunnitelleet kehittämistoimia aktiivisesti jo tarkastuksen aikana. Tarkastuksessa kriittiseksi arvioidun havainnon suhteen johto on sitoutunut tarkentamaan toimintamalleja palvelujen suunnittelussa ja seurannassa. Tarkastuksen toimenpiteet on laadittu yhteistyössä Älykaupunki kaupunkilaisille -ohjelman ja Tampereen kaupungin hankintayksikön kanssa. Kaikkiin suosituksiin on laadittu toimenpidesuunnitelmat, aikataulut ja nimetty vastuuhenkilöt.

Ylimmän johdon edellyttämät toimenpiteet

Kaupungin johto edellyttää, että tarkastussuosituksia noudatetaan, ja sisäiselle tarkastukselle annetaan tietoa kehittämisestä seuraavan seurantakierroksen yhteydessä.

4 Avustustoiminnan sisäisen valvonnan konsultointi R4-2023

Johdon yhteenveto

Tampereen kaupungin avustustoimintaa konsultointiin sisäisen valvonnan näkökulmasta. Konsultoinnin tavoitteena oli saavuttaa näkemys sisäisen valvonnan tilanteesta avustusten valmistelutyössä sekä kouluttaa avustuspäätösten valmistelijoita sisäisen valvonnan sisältöön ja valvontatoimenpiteisiin. Konsultoinnissa tehtyjen havaintojen mukaan avustustoiminnan sisäisen valvonnan toimintamallissa sekä toimeenpanon tuloksellisuudessa on kehitettävää.

Sisäisen valvonnan osalta konsultoinnissa havaittiin puutteita niin toiminnan organisoinnin, resursoinnin, johtamisen sekä toimintaa ohjaavien linjausten osalta. Lisäksi avustushakemusten käsittelyn vaatima taloudellinen osaaminen sekä perehdytyskäytännöt nähtiin puutteellisina. Sisäisen valvonnan puute kasvattaa riskiä avustusten myöntämisestä Tampereen kaupungin periaatteiden sekä muiden myöntämistä ohjaavien lakien, ohjeiden, periaatteiden ja kriteerien vastaisesti. Linjausten ja periaatteiden soveltamisen täsmentäminen ja yhdenmukaisuus auttaa myös hakijoiden neuvontaa asianmukaisen käytön periaatteista. Avustustoiminnan kokonaisuutta tavoitteineen tulee arvioida, riittävän riskitason sekä sisäisen valvonnan käytäntöjen vahvistamiseksi.

Jatkossa riittävän sisäisen valvonnan rakentamisessa erityishuomiota tulee kiinnittää siihen, että useita vuosia avustusta saaneiden avustuksen tarvetta arvioidaan hakemuksen kohdalla aina uudelleen ja taloudellisen tilanteen muutoksiin reagoidaan avustusta myönnettäessä. Avustusten sisäistä valvontaa tulisi suorittaa tarkoituksenmukaisella laajuudella myös jälkikäteen, jotta voidaan varmistua avustuksen oikeasta käytöstä.

4 Avustustoiminnan sisäisen valvonnan konsultointi R4-2023

Johdon yhteenveto

Sisäisen tarkastuksen arvio johdon toimenpiteiden riittävydestä

Sivistyspalveluiden palvelualueella on viety johdonmukaisesti eteenpäin avustuskokonaisuuden yhdenmukaistamis- ja kehittämistyötä jo aikaisemmin. Sisäisen valvonnan kehittämissuositukset on otettu huomioon asianmukaisesti.

Ylimmän johdon edellyttämät toimenpiteet

Kaupungin johto edellyttää, että myös valvontaa koskevat kehittämistarpeet otetaan huomioon avustustoimintaa uudistettaessa.

